РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на правосъдието

Проект!

ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от
НИКОЛАЙ НАЙДЕНОВ – МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ОТНОСНО: *Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане проект на Постановление за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет, с който се предвиждат промени в Постановление № 155 на МС от 2015 г. за определяне на второстепенните разпоредители по бюджета на Министерството на правосъдието и Устройствения правилник на Агенцията по вписванията. С проекта се предлага намаляване на общата численост на персонала в Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ с 82 щатни бройки (щ. бр.), от които 42 щ. бр. се прехвърлят към Главна дирекция „Охрана“, 30 щ. бр. – на Агенцията по вписванията, и 10 щ. бр. се съкращават.

I. Причини, налагащи приемане на предложените изменения и допълнения
1. По отношение на Агенцията по вписванията:

1.1 Към настоящия момент Агенцията по вписванията поддържа седем регистъра, последният от които – регистъра за несъстоятелност на физическите лица, се води от 3 август 2026 г. Той е въведен в експлоатация със Заповед № ЛС-04-404/29.07.2026 г. на министъра на правосъдието, издадена на основание чл. 25, ал. 4 от Закона за

администрацията и § 2, ал. 3 от заключителните разпоредби на Закона за несъстоятелност на физическите лица (ЗНФЛ), вр. чл. 105 ЗНФЛ и чл. 760е от Търговския закон, и е първият изцяло автоматизиран регистър в страната. Правомощията на агенцията, на изпълнителния директор, на Главна дирекция „Регистри“, на регионалните дирекции и на службите по вписванията във връзка с този регистър не са отразени в действащия устройствен правилник, което създава празнота в уредбата и затруднява организирането на дейността.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (обн., ДВ, бр. 87 от 2025 г.) (ЗИД на ЗТРРЮЛНЦ от 2025 г.) е предвидено Агенцията по вписванията да води и регистър на лицата, лишени от управленски права. Задължението произтича от въведените в националното законодателство разпоредби на член 13и, параграф 4, във връзка с параграф 3 и член 16, параграф 6 от Директива (ЕС) 2019/1151 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с използването на цифрови инструменти и процеси в областта на дружественото право (ОВ, L 186/80 от 17 юли 2019 г.), наричана по-нататък „Директива (ЕС) 2019/1151“. Наред с това съгласно изискванията на Директива (ЕС) 2019/1151 всички документи и информация, подадени в рамките на учредяването на дружество, регистрацията на клон или подаването на документи или информация от дружество или клон, следва да се съхраняват от регистрите на държавите членки в машинночетим и позволяващ търсене формат или под формата на структурирани данни.

В периода 2026 – 2030 г. предстои технологично и функционално надграждане на информационните системи на Агенцията по вписванията, с което не по-малко от 90 на сто от заявленията ще преминават автоматизирани формални проверки и не по-малко от 60 на сто от нискорисковите заявления ще се обработват по ускорен ред. В тази връзка е необходимо постоянно звено, което да анализира процесите, да проектира и внедрява решенията и да отчита резултата. Към момента тези цели не са постижими, тъй като проверките по заявленията се извършват предимно ръчно и липсва капацитет за анализ и автоматизиране на процесите.

Част от технологичното надграждане на информационните системи на Агенцията по вписванията включва и дигитализация на хартиения архив по смисъла на чл. 71 от Закона за кадастъра и имотния регистър (ЗКИР), който нараства с над 2 000 акта за вписване дневно при законово изискване за съхранение над 100 години. Това ще обезпечи процеса по преминаване от персонални към имотни партиди, а към настоящия момент агенцията не разполага с обособена структура, която да специфицира, приема и контролира качеството на масовата дигитализация.

За тази цел е необходимо да бъдат разширени функциите на дирекция „Информационно обслужване и технологии“, като изрично ѝ се възложи да осигурява технологичната поддръжка и развитието на информационните системи на регистрите, интеграцията и електронния обмен, включително чрез системата за взаимно свързване на търговските регистри (BRIS), и съхраняването на електронните документи и данни в машинночетим и позволяващ пълнотекстово търсене формат.

Съгласно чл. 13 от Устройствения правилник на Агенцията по вписванията, внедряването, функционирането и поддръжката на всички информационни системи на агенцията се организира от дирекция „Информационно обслужване и технологии“. Текущата численост на дирекцията е 15 щ. бр., която е формирана към момент, в който дирекцията е изпълнявала по същество функции по поддръжка на инфраструктурата и

на потребителските работни места. Видно от изложеното по-горе обхватът на функциите е разширен съществено, без необходимото кадрово обезпечение. Във връзка с това е необходимо увеличение на числеността на дирекция „Информационно обслужване и технологии“ с 6 щ. бр., което да бъде извършено чрез вътрешно преструктуриране, като 2 щ. бр. преминат от дирекция „Правно обслужване, човешки ресурси и деловодство“, 1 щ. бр. от дирекция „Финансово-стопански дейности и управление на собствеността“ и 3 щ. бр. от „Главна дирекция „Регистри“.

1.2. Натрупаният обем неразгледани заявления за обявяване на годишни финансови отчети и предстоящата промяна в реда за тяхното разглеждане изисква увеличаване на числеността на дирекция „Длъжностни лица по регистрация и длъжностни лица по вписвания“. Очаква се до края на месец септември 2026 г. неразгледаните заявления за обявяване на годишните финансови отчети за 2023, 2024 и 2025 г. да бъдат между 900 000 и 1 000 000. При действащата численост този обем не може да бъде обработен в законоустановените срокове.

Очаква се и значително увеличение на броя на подадени заявления за вписване на обстоятелства в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и в регистър БУЛСТАТ относно действителните собственици във връзка с транспониране в българското законодателство на изискванията на членове 11, 12, 13 и 15 от Директива (ЕС) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 г. относно механизмите, които да бъдат въведени от държавите членки за предотвратяване на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и за изменение и отмяна на Директива (ЕС) 2015/849 (Директива (ЕС) 2024/1640) и от въвеждане на мерки за изпълнението на глава IV от Регламент (ЕС) 2024/1624 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 година за предотвратяване на използването на Финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма.

Липсата на своевременно привеждане на устройствената уредба в съответствие с новите законови правомощия на Агенцията по вписванията, натрупването на необработени заявления и липсата на капацитет за дигитализация и киберсигурност застрашават стабилността на търговския оборот и доверието в публичните регистри, водени от агенцията. Всичко това налага увеличение на числеността на дирекция „Длъжностни лица по регистрация и длъжностни лица по вписвания“ с общо 30 щ. бр., от които 14 щ. бр. ще са необходими във връзка с въвеждането на изискванията на Директива (ЕС) 2024/1640.

2. По отношение на Главна дирекция „Охрана“

Към настоящия момент утвърдената щатна численост на Главна дирекция „Охрана“ е 1540 щатни бройки, съгласно длъжностното разписание на Главна дирекция „Охрана“ и териториалните ѝ звена, утвърдено със заповед № ЧР-06-75/06.08.2026 г. на министъра на правосъдието. Общата численост на персонала в Регионална дирекция (РД) „Охрана – София“ е 334 щатни бройки (щ. бр.).

С писмо на Висшия съдебен съвет (изх. № ВСС-8732/25.07.2024 г., по описа на ВСС), както и с кратък протокол на Пленума на ВСС № 13/22.05.2025 г. и кратък протокол на Пленума на ВСС № 21/28.07.2025 г., е изпратено уведомление, че в периода до края на 2025 г. и през 2026 г. предстои въвеждане в експлоатация на четири нови сгради.

През 2025 г. и 2026 г. са поети под охрана две сгради: Националният институт на правосъдието и сградата на Европейските делегирани прокурори в Република България. За тях не е осигурен допълнителен човешки ресурс, като обезпечаването на физическата им охрана е постигнато с редуциране на броя на служителите в други охранявани сгради, включително и временно закриване на охранителни постове, с което се повишават рисковете от настъпване на неблагоприятни последици и намаляване на сигурността в охраняваните обекти. Налага се и пренасочване на служители от други направления на дейност (конвоиране) за осигуряване на охранителния процес в сградите, което води до допълнително натоварване и полагане на извънреден труд.

До края на 2026 г. предстои въвеждане в експлоатация на още две нови сгради, предназначени за органи на съдебната власт, и свързаната с това необходимост от организиране на охраната им от РД „Охрана – София“. Конкретните обекти са:

– сградата на бул. „Драган Цанков“ № 6 в гр. София;

– сградата на бул. „Ал. Стамболийски“ № 82 в гр. София.

Строително-ремонтните дейности в посочените сгради са извършени и към настоящия момент същите се подготвят за въвеждане в експлоатация.

Минималният общ брой служители, необходими за обезпечаване на охранителния процес в двете сгради, е четиридесет и двама. Предложеното увеличение е определено по обективна методика и е ограничено до строго необходимия минимум, поради което отговаря на принципа на пропорционалност. Прогнозното им разпределение може да се промени в случай на въвеждане на нови постове или увеличаване на продължителността на съществуващите.

Към настоящия момент за осигуряване на допълнителни щатни бройки за нуждите на РД „Охрана – София“ се предприемат действия по прехвърляне на овакантени щатни бройки от други териториални звена и пренасочването им към РД „Охрана – София“, както и трансформиране на съществуващи длъжности. Предприетите организационни мерки не са в състояние да компенсират необходимия брой служители за изпълнение в пълен обем на възложените по закон задължения, както и минимума от служители за поемане под охрана на новите сгради. Законовите норми са императивни и задължават ГД „Охрана“ да организира и осъществява охраната на съдебните сгради, което изисква обезпечаването с човешки ресурс и осигуряването на физическа охрана на обектите.

С най-висок приоритет към настоящият момент е осигуряването на минимум 42 допълнителни щ. бр. за обезпечаване на охраната на сградите на територията на гр. София, разпределени както следва:

– 1 щ. бр. за длъжността „Инспектор I-V степен – охрана на сгради“;

– 4 щ. бр. за длъжността „Младши инструктор по охраната“;

– 37 щ. бр. за длъжността „Сътрудник по охраната I-II степен“.

Следва да се подчертае, че архитектурните особености на новите сгради и институциите, които се предвижда да бъдат настанени в тях, изискват високо ниво на сигурност и охрана. Осигуряването на физическата охрана на органите на съдебната власт е законово вменено задължение на Главна дирекция „Охрана“ и е пряко свързано с гарантиране на нормалното функциониране на съдебната система, както и с личната сигурност на магистратите, служителите и гражданите. Неосигуряването на минимално необходимата численост крие риск от инциденти, накърняване на обществения ред в новите съдебни сгради и продължаващо натрупване на извънреден труд.

3. По отношение на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН)

Предвидени са промени в организационната структура на ГДИН чрез преминаване на арест – с. Самораново от структурата на Областна служба „Изпълнение на наказанията“ (ОСИН) – Благоевград към затвора в с. Самораново, арест – ул. „М-р. Г. Векилски“ № 2 от структурата на ОСИН – София към затвора в гр. София и преминаване на арест – гр. Пловдив от структурата на ОСИН – Пловдив към затвора в гр. Пловдив. Извършено е преместване на голяма част от лишените от свобода лица от затворническо общежитие Кремиковци към затвора в гр. София и предстои закриване на затвора в гр. Бобов дол и преместването му в затвора в с. Самораново.

Преминаването на двата ареста към структурите на затворите позволява единно управление на структурата, по-гъвкаво разпределение на служителите според моментната оперативна необходимост, отпадане на необходимостта от системно командироване и полагане на извънреден труд, както и по-добро планиране на работното време. Изграждането на такъв модел на управление подобрява координацията между отделните структурни звена, осигурява по-ефективно използване на наличния кадрови и материален ресурс и води до оптимизиране на дейностите, поради което е целесъобразно в проекта на акт да се предвиди намаляване на общата численост на персонала в структурите на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ с 82 щ. бр.

Предложеното намаление на числеността не засяга капацитета за изпълнение на основните функции по изпълнение на наказанията, тъй като се компенсира чрез по-гъвкаво разпределение на наличния човешки ресурс, поради което мярката е пропорционална на преследваната цел за оптимизация.

II. Цели, които се поставят с приемане на предложените изменения и допълнения

• Привеждане в съответствие на устройствената уредба на Агенцията по вписванията с новите ѝ законови правомощия по воденето на регистрите и осигуряване на необходимия административен капацитет за обезпечаване на функциите ѝ;

• Гарантиране на сигурността и надеждната физическа охрана на нововъведените в експлоатация съдебни сгради в гр. София чрез осигуряване на необходимия минимум от 42 щатни бройки за ГД „Охрана“;

• Оптимизиране на структурата в Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ чрез сливане на териториални арести със затворите и закриване на затвора в гр. Бобов дол и преместването му в затвора в с. Самораново.

III. Очакваните резултати от прилагането на новата уредба:

• Привеждане на устройствената уредба на Агенцията по вписванията в съответствие с новите законови изисквания и осигуряване на необходимия кадрови ресурс за обезпечаване на функциите ѝ;

• Повишаване на нивата на сигурност в новите съдебни сгради на територията на гр. София, както и премахване на рисковете от полагане на извънреден труд от служителите на ГД „Охрана“;

• Гъвкаво и икономически ефективно разпределение на кадровия ресурс в затворите и арестите и оптимизиране на бюджетните разходи на ГДИН.

IV. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Предложеният проект на нормативен акт няма да окаже финансово въздействие върху държавния бюджет. За прилагането на новата правна уредба няма да бъдат необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания, които да бъдат одобрени по бюджета на Министерството на правосъдието.

V. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С проекта на акт не се въвеждат изисквания на европейското законодателство, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право.

Проектът на акт не съдържа разпоредби, свързани с въвеждане на регулаторни режими.

В изпълнение на чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове е извършена частична предварителна оценка на въздействието на проекта на акт.

На основание чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет е публикуван на интернет страницата на Министерството на правосъдието, както и на Портала за обществени консултации, като на заинтересованите лица се предостави 14-дневен срок за предложения и становища по проекта. По-краткият срок е обусловен от необходимостта от осигуряване на нормалното функциониране на гражданския и търговския оборот чрез недопускане на забавяне при произнасяне по подадените заявления в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и блокиране на дейността на Агенцията по вписванията; осигуряване на надеждна охрана на сградите, охранявани от Главна дирекция „Охрана“ на територията на гр. София, и предотвратяване на съществуващите рискове от настъпване на неблагоприятни последици и преустановяване на полагането на извънреден труд.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да приеме предложения проект на Постановление за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

С УВАЖЕНИЕ,

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

НИКОЛАЙ НАЙДЕНОВ